

Srednja šola za gastronomijo
in turizem Ljubljana
Preglov trg 9, Ljubljana

POKLICNA MATURA

KAJ JE POKLICNA MATURA?

Poklicna matura je državni izpit, ki ima dvojno vlogo.

1. Posameznik si s poklicno matura pridobi srednjo strokovno izobrazbo (gastronomsko-turistični tehnik, gastronomski tehnik PTI).
2. Poklicna matura daje pravico do nadaljevanja študija v višjih in visokih strokovnih šolah. Tudi če je študijski vpis omejen, so rezultati poklicne mature **enako vrednoteni** kot rezultati splošne mature. To pomeni, da poklicnim maturantom ni treba opravljati nobenih sprejemnih ali drugih dodatnih izpitov.
3. Če hoče poklicni maturant na univerzitetni študij, mora poleg poklicne mature uspešno opraviti še izpit iz posameznega predmeta splošne mature. Vpisa na univerzitetni študij z opravljeno poklicno matura in s predmetom splošne mature ne omogočajo vsi univerzitetni programi, velika večina pa; to je razvidno iz vsakoletnega razpisa za vpis na visoke šole.
Za opravljanje izpita iz tega predmeta se mora kandidat prijaviti na ustrezni gimnaziji. Vse podatke o prijavi in opravljanju izpita iz tega predmeta lahko vsakdo dobi na gimnaziji.

KDO LAHKO PRISTOPI K OPRAVLJANJU POKLICNE MATURE?

Poklicno matura lahko opravlja vsak, ki je:

- **uspešno končal** 4. letnik srednje strokovne šole,
- **uspešno končal** 2. letnik poklicno-tehniškega izobraževanja (sistem 3 + 2),

KJE SE KANDIDAT PRIJAVI K POKLICNI Maturi?

Kandidat se prijavi k poklicni maturi **na šoli**, na kateri je bil vpisan med izobraževanjem oziroma kjer je končal zadnji letnik. Kandidat **oddaja pred prijavo** k poklicni maturi **do 15. novembra** v tekočem šolskem letu. **Prijavo za spomladanski izpitni rok** najpozneje 60 dni pred rokom za opravljanje poklicne mature, to je **30. marca 2024**. **Prijavo za jesenski izpitni rok** najkasneje naslednji dan po objavi rezultatov poklicne mature spomladanskega roka izpitnega roka, to je **5. 7. 2024**. **Prijavo za zimski rok** pa najkasneje **60 dni pred začetkom** opravljanja poklicne mature v zimskem izpitnem roku, to je začetek meseca decembra.

Kandidati, **ki ne oddajo prijave**, poklicne mature v tistem roku **ne morejo opravljati**.

NAKNADNA PRIJAVA

Če se kandidat iz **upravičenih razlogov** ni mogel prijaviti k poklicni maturi ali posameznemu predmetu poklicne mature (popravni izpiti) v predpisanem roku, se lahko prijavi naknadno, in sicer najkasneje **10 dni** pred začetkom izpitnega roka. Upravičeni razlogi za naknadno prijavo so lahko:

- nenadna bolezen ali zdravljenje,
- izredne okoliščine (naravna nesreča, smrt v družini, prometna nesreča in drugo),
- izobraževanje v tujini,
- dokazljiva izguba prijave na pošti.

O upravičenosti razlogov **odloči šolska maturitetna komisija** s sklepom na podlagi ustreznih dokazil **v petih dneh** po prejemu vloge.

IZPOLNJEVANJE POGOJEV

Najkasneje **štiri dni pred začetkom** izpitnega roka pred začetkom izpitnega roka kandidat **predloži ustrezno spričevalo** na šoli, kjer bo opravljal poklicno matura.

Kandidatu, ki je opravil zaključni letnik (4. ali 5. letnik) na šoli, na kateri bo opravljal poklicno matura, ni potrebno predložiti spričevala.

Če kandidat v predpisanem roku **ne predloži spričevala**, nima pravice pristopiti k poklicni maturi.

ODJAVA OD POKLICNE MATURE IN POSAMEZNEGA PREDMETA

Kandidat se lahko pisno odjavi od poklicne mature **najkasneje štiri dni pred začetkom** izpitnega roka na šoli, kjer se je prijavil.

NEUDELEŽBA NA IZPITU ALI DELU IZPITA

Kandidat, ki se iz upravičenih razlogov ni udeležil izpita poklicne mature (nenadno poslabšanje bolezni, akutna bolezen, prometna nesreča in drugi upravičeni razlogi), mora šolski maturitetni komisiji sporočiti razloge za neudeležbo najkasneje **v 24 urah** po začetku izpita, dokazila o upravičenosti razlogov pa predložiti v treh delovnih dneh.

Če kandidat ne predloži dokazil o upravičenih razlogih za neudeležbo na izpitu v roku, treh delovnih dni, se šteje, da je izkoristil izpitni rok in je pri tem predmetu neocenjen.

Če se kandidat iz upravičenih razlogov ni udeležil ustnega izpita, mu lahko šolska maturitetna komisija omogoči opravljanje še v istem izpitnem roku, če to omogoča koledar poklicne mature.

KOLENDAR OPRAVLJANJA POKLICNE MATURE

Poklicna matura se vsako leto opravlja v **treh izpitnih rokih: spomladanskem, jesenskem in zimskem roku**. Dneve, na katere so v vsakem izpitnem roku razporejeni pisni in ustni izpiti za posamezni predmet, določi »koledar poklicne mature«. Izpiti so tudi ob sobotah. Ta koledar je objavljen na spletni strani Državnega izpitnega centra (www.ric.si). V njem je naveden tudi datum, do katerega se je treba prijaviti k poklicni maturi za posamezni izpitni rok.

MATURITETNI KOLENDAR POKLICNE MATURE ZA ŠOLSKO LETO 2023/2024

SPOMLADANSKI ROK POKLICNE MATURE 2023/2024

ZADNJI ROK ZA PRIJAVO K SPOMLADANSKEMU ROKU POKLICNE MATURE 2023/2024 JE **30. marec 2024**.

PISNI IZPITI

DATUM	URA	PREDMET
29. MAJ 2024	9.00	PISNI IZPIT IZ SLOVENŠČINE.
1. JUNIJ 2024	9.00	PISNI IZPIT IZ ANGLEŠČINE.
4. JUNIJ 2024	9.00	PISNI IZPIT IN GASTRONOMIJE IN TURISTIČNE STORITVE / GASTRONOMIJE IN TURIZMA S PODJETNIŠTVOM.
6. JUNIJ 2024	9.00	PISNI IZPIT IZ NEMŠČINE.
8. JUNIJ 2024	9.00	PISNI IZPIT IZ MATEMATIKA.

USTNI IZPITI SPOMLADANSKEGA ROKA POKLICNE MATURE 2023/2024

Ustni izpiti bodo potekali od **10. junija 2024 do 21. junija 2024**.

RAZGLASITEV REZULTATOV IN PODELITEV SPRIČEVAL SPOMLADANSKEGA ROKA POKLICNE MATURE BO V 4. JULIJA 2024.

JESENSKI ROK POKLICNE MATURE 2023/2024

ZADNJI ROK ZA PRIJAVO K JESENSKEMU ROKU POKLICNE MATURE 2023/2024 JE **5. 7. 2024**.

PISNI IZPITI

DATUM	URA	PREDMET
23. AVGUST 2024	9.00	PISNI IZPIT IZ SLOVENŠČINE.
26. AVGUST 2024	9.00	PISNI IZPIT IZ MATEMATIKE.
27. AVGUST 2024	9.00	PISNI IZPIT IZ ANGLEŠČINE.
27. AVGUST 2024	9.00	PISNI IZPIT IZ NEMŠČINE.
29. AVGUST 2024	9.00	PISNI IZPIT IZ GASTRONOMIJE IN TURISTIČNE STORITVE, GASTRONOMIJE IN TURIZMA S PODJETNIŠTVOM.

USTNI IZPITI JESENSKEGA ROKA POKLICNE MATURE 2023/2024

USTNI IZPITI BODO POTEKALI BODO OD **23. 8. 2024 DO 1. 9. 2024**.

RAZGLASITEV REZULTATOV IN PODELITEV SPRIČEVAL JESENSKEGA ROKA POKLICNE MATURE 2023/2024 BO 13. 9. 2024.

OCENJEVANJE S TOČKAMI ALI TOČKOVANJE

Vsak predmet pri poklicni maturi ima kot maksimalno število točk določenih **100 točk**. Ocenjevalec mora pri vseh delih izpita (pisni, ustni izpit, zagovor) upoštevati navodila za ocenjevanje s točkami. Vsak del izpita se torej točkuje. Za izpit se upoštevajo vse točke, dobljene pri vseh njegovih delih.

Navodila za točkovanje pisnega izpita iz prvega in tretjega predmeta za posamezni izpitni rok določi državna predmetna komisija za poklicno matura.

ZUNANJE OCENJEVANJE ZNANJA

Ocenjevanje je delno zunanje, kar pomeni, da:

- se poklicna matura izvaja po enotnem izpitnem redu za vse kandidate,
- se pisni del izpita pri slovenščini, angleščini, nemščini, matematiki, gastronomiji in turizmu s podjetništvom ter gastronomiji in turističnih storitvah opravlja na enakih izpitnih polah, zato pišejo isti predmet vsi kandidati na isti dan in ob isti uri,
- merila za točkovanje posameznih nalog pri slovenščini, angleščini, nemščini, matematiki, gastronomiji in turizmu s podjetništvom ter gastronomiji in turističnih storitvah so enotna za vse šole,
- se točke pretvarjajo v ocene po merilih, ki so pri slovenščini, angleščini, nemščini, matematiki, gastronomiji in turizmu s podjetništvom ter gastronomiji in turističnih storitvah enotna za vse šole,
- drugo izpitno polo iz slovenščine, angleščine in nemščine ocenjujeta dva neodvisna ocenjevalca.

PISNI IZPITI

Pri ocenjevanju pisnih izpitov naj bi bili čimbolj zagotovljeni pravičnost in nepristranskost, zato vsak kandidat dobi **šifro**, medtem ko sta njegov priimek in ime ocenjevalcem nepoznana. Tako je zagotovljena anonimnost kandidatov.

Pri slovenščini, angleščini in nemščini drugo izpitno polo **ocenjujeta dva ocenjevalca**. Če se število točk med njima razlikuje, se **upošteva povprečje**.

Če kandidat zamudi začetek pisnega izpita za manj kot 30 minut, lahko pristopi k opravljanju izpita. Čas opravljanja pisnega izpita se mu ne podaljša.

Razporeditev kandidatov in nadzornih učiteljev po skupinah in izpitnih prostorih objavi šolska maturitetna komisija na dan izpita najkasneje 60 minut pred začetkom pisnih izpitov.

Kandidati se zberejo 20 minut pred začetkom pisnega izpita.

Zaradi identifikacije mora imeti kandidat na izpitu **osebni dokument s fotografijo**, ki ga pred začetkom izpita položi na rob mize.

Če kandidat dokumenta nima, se identifikacija opravi naknadno, in sicer najkasneje v 24 urah po začetku izpita.

Kandidati imajo pri izpitu le dovoljene pripomočke.

Kandidati v izpitnem prostoru ne smejo imeti pripomočkov, kot so mobilni telefon ali druge prenosne elektronske komunikacijske naprave.

Pisni izpit se začne ob 9.00 uri.

Kandidati morajo upoštevati navodila nadzornega učitelja, naloge morajo reševati samostojno, ne smejo se pogovarjati in motiti poteka izpita.

Med pisnim izpitom lahko z dovoljenjem in v spremstvu nadzornega učitelja zapusti izpitni prostor le po en kandidat.

Odsotnost dovoli dežurni učitelj. Odsotnost, daljšo od 5 minut, lahko dovoli le v izjemnih primerih.

Prvih 30 minut po začetku pisnega izpita in praviloma 15 minut pred iztekom časa, določenega za reševanje izpitne pole, ne sme noben kandidat zapustiti izpitnega prostora.

Premor

Če sta pri pisnem izpitu dve poli, nadzorni učitelj na začetku pisnega izpita razdeli samo prvo izpitno polo in jo na koncu pisanja pobere, nato razdeli drugo izpitno polo.

Za menjavo izpitnih pol je določen premor. Premor traja največ 10 minut. V tem času kandidati ne smejo zapuščati izpitnega prostora.

USTNI IZPIT

Ustni izpit se opravlja pred šolsko izpitno komisijo. Izpraševalec je praviloma učitelj, ki je kandidata poučeval v zaključnem letniku. Ustni izpit točkuje šolska komisija na predlog izpraševalca. Za ustni izpit so pripravljene listi z vprašanji. Kandidat izbere en listek, ki ga lahko vrne in izbere drugega. Nato se 15 minut samostojno pripravlja na odgovore. Kandidat odgovarja na vprašanja največ 20 minut.

OBVEZNI IN IZBIRNI PREDMETI POKLICNE MATURE

Poklicna matura je sestavljena iz 4 predmetov.

Za program **GASTRONOMSKO-TURISTIČNI TEHNIK** obsega predmete:

1. predmet: pisni in ustni izpit iz slovenščine,
2. predmet: pisni in ustni izpit iz gastronomije in turizma s podjetništvom,
3. predmet: pisni in ustni izpit iz angleščine ali nemščine ali matematike,
4. predmet: storitev iz strežbe in zagovor ali izdelek iz kuharstva in zagovor ali storitev iz turizma in zagovor.

Za program **GASTRONOMSKI TEHNIK (PTI)** obsega predmete:

1. predmet: pisni in ustni izpit iz slovenščine,
2. predmet: pisni in ustni izpit iz gastronomije in turistične storitve,
3. predmet: pisni in ustni izpit iz angleščine ali nemščine ali matematike,
4. predmet: storitev iz strežbe in zagovor ali izdelek iz kuharstva in zagovor.

PREGLED POSAMEZNIH PREDMETOV

PREDMET	ŠTEVILO MOŽNIH TOČK PISNEGA IZPITA	ŠTEVILO MOŽNIH TOČK USTNEGA IZPITA	ČLENITEV PISNEGA IZPITA	TRAJANJE
SLOVENŠČINA	60 TOČK	40 TOČK	IZPITNA POLA 1: RAZČLEMBNA NEUMETNOSTNEGA BESEDILA IZPITNA POLA 2: INTERPRETACIJA POLJUBNEGA UMETNOSTNEGA BESEDILA	60 MINUT + 60 MINUT
ANGLEŠČINA	60 TOČK	40 TOČK	IZPITNA POLA 1: BRALNO RAZUMEVANJE IZPITNA POLA 2: KRAJŠI PISNI SESTAVEK, VODENI SPIS	60 MINUT + 60 MINUT
NEMŠČINA	60 TOČK	40 TOČK	IZPITNA POLA 1: BRALNO RAZUMEVANJE, POZNAVANJE IN RABA JEZIKA IZPITNA POLA 2: VODENI PISNI SESTAVEK, DALJŠI PISNI SESTAVEK	60 MINUT + 60 MINUT
MATEMATIKA	70 TOČK	30 TOČK	ENA IZPITNA POLA: 9 KRAJŠIH OBVEZNIH NALOG IN 3 SESTAVLJENE IZBIRNE NALOGE, OD KATERIH KANDIDAT IZBERE IN REŠI DVE	120 MINUT
GASTRONOMIJA IN TURISTIČNE STORITVE	50 TOČK	50 TOČK	IZPITNA POLA: POLO SESTAVLJAJO VPRAŠANJA IZ PREHRANE, TURIZMA IN EKONOMIJE.	90 MINUT
GASTRONOMIJA IN TURIZEM S PODJETNIŠTVOM	50 TOČK	50 TOČK	IZPITNA POLA: POLO SESTAVLJAJO VPRAŠANJA IZ NARAVNE IN KULTURNE DEDIŠČINE, EKONOMIJE IN PREHRANE.	90 MINUT
STORITEV IZ STREŽBE IN ZAGOVOR	STORITEV: 80 TOČK	ZAGOVOR: 20 TOČK	~~~~~	~~~~~
IZDELEK IZ KUHARSTVA IN ZAGOVOR	IZDELEK: 80 TOČK	ZAGOVOR: 20 TOČK	~~~~~	~~~~~
STORITEV IZ TURIZMA IN ZAGOVOR	STORITEV: 80 TOČK	ZAGOVOR: 20 TOČK	~~~~~	~~~~~

KRŠITVE MATURITETNIH PRAVIL

Če ocenjevalci ugotovijo domnevne primere prepisovanja, opozorijo maturitetne organe, da ustrezno ukrepajo. Kandidatu, ki krši maturitetna pravila, maturitetni organi v skladu s Pravilnikom o poklicni maturi lahko izrečejo ukrepe: opomin, prekinitve reševanja izpitne pole in razveljavitev opravljenega dela, prekinitve izpita ali dela izpita in razveljavitev vseh opravljenih izpitov.

Kršitve kandidatov so:

- vpisovanje neprimernih znakov ali neprimerne vsebine v izpitno polo,
- posedovanje pomožnega listka oziroma drugih nedovoljenih pripomočkov,
- oziranje, pogovarjanje oziroma sporazumevanje,
- prepisovanje ali dopustitev prepisovanja,
- motenje poteka izpita,
- ponavljanje kršitev in njihovo stopnjevanje,
- predložitev dela drugega kandidata, zamenjava identitete kandidata.

MERILA ZA PRETVORBO TOČK V OCENO

Za drugi in četrti predmet merila za pretvorbo točk v oceno določi šolska maturitetna komisija za spomladanski rok ter so enaka še za naslednji zaporedni jesenski in zimski rok.

Kandidat, ki je pri predmetu dosegel manj točk, kakor je določeno za oceno zadostno (2), je ocenjen z negativno oceno nezadostno (1). Ne glede na to je pri predmetu, pri katerem doseže vsaj 80 % točk, potrebnih za zadostno oceno, ocenjen z oceno zadostno (2), če je pri vsakem od preostalih predmetov dosegel oceno najmanj dobro (3).

OCENJEVALNA LESTVICA

Ocenjevalna lestvica je petstopenjska in obsega ocene: nezadostno (1), zadostno (2), dobro (3), prav dobro (4) in odlično (5).

Pri slovenščini se uporablja povišana ocenjevalna lestvica, ki temelji na točkovni oceni. Ocenjuje se s točkami od 1 do 8; ocene pa se določijo tako, da ustrezajo: nezadostno (1) eni točki, zadostno (2) dvema točkama, dobro (3) trem ali štirim točkam (štiri točke pomenijo, da je kandidat dosegel zgornji del intervala za oceno dobro (3), zato se tej oceni doda 1 točka), prav dobro (4) petim točkam (4 + 1) ali šestim točkam (4 + 2), in odlično (5) sedmim točkam (5 + 2) ali osmim točkam (5 + 3).

SPLOŠNI USPEH IN MATURITETNO SPRIČEVALO S POHVALO

Kandidat opravi poklicno maturo, če pri vseh predmetih doseže pozitivno oceno.

Splošni uspeh se določi v točkah in je vsota doseženih ocen pri posameznih predmetih. V skladu z ocenjevalno lestvico kandidat lahko pri slovenščini doseže pozitivne ocene 2–8, pri drugem, pri tretjem in pri četrtem predmetu pa 2–5. Tako lahko pri splošnem uspehu dobi največ 23 točk (1 X 8 + 3 X 5) in najmanj 8 točk (1 X 2 + 3 x 2).

Kandidatu, ki doseže 22 oziroma 23 točk, se slovesno podeli spričevalo s pohvalo (zlati maturant).

POPRAVLJANJE NEGATIVNIH OCEN, PONOVO OPRAVLJANJE POKLICNE MATURE IN IZBOLJŠEVANJE POZITIVNIH OCEN

Pri poklicni maturi poznamo tudi popravne izpite. Popravljata se lahko največ dve negativni oceni. To pomeni, da ima pravico do popravnega izpita le kandidat, ki je dosegel pozitivni uspeh vsaj pri dveh predmetih poklicne mature. Oceno negativno ocenjenih predmetov lahko kandidat popravlja v dveh letih po opravljanju poklicne mature na isti šoli. Če je ne popravi, mora ponovno opravljati poklicno maturo v celoti.

Ponovno celotno opravljanje poklicne mature ni omejeno, lahko se opravlja tudi večkrat. Rezultati preteklega opravljanja poklicne mature se ne upoštevajo.

Kandidatu se trajno prizna le končna ocena dosežena pri četrtem predmetu (storitev iz strežbe oziroma izdelek iz kuharstva, storitev iz turizma). Lahko pa ponovno opravlja četrti predmet. Tedaj se upošteva ocena, dosežena na tem izpitu.

Kdor je uspešno opravila poklicno maturo v celoti, lahko enkrat poskusi izboljšati pozitivne ocene pri posameznih predmetih (lahko enim, dveh ali treh). Predpisi omogočajo izboljševanje ocen samo enkrat, in sicer v dveh letih po tem, ko je kandidat uspešno opravil poklicno maturo.

PRITOŽBE ZOPER OCENJEVANJE IN PISNI UGOVOR ZOPER IZRAČUN OCENE ALI OCENO

Kandidat se lahko pritoži iz več razlogov:

- vložiti pritožbo, če meni, da so bili med samim izvajanjem izpita kršena pravila izvajanja poklicne mature in postopki. Takšno pritožbo mora kandidat vložiti z ustrezno utemeljitvijo dan po opravljanju izpita, za katerega velja tožba,
- zahteva od šole vpogled v izpitno dokumentacijo (izpitne pole, liste za odgovore, ocenjevalne liste, točkovnik in navodila za ocenjevanje ter merila za pretvorbo točk v ocene); takšno zahtevo mora vložiti v treh dneh po objavi rezultatov,
- vložiti pisni ugovor zoper način izračuna ocene ali oceno najpozneje dan po vpogledu; ugovor mora biti obrazložen, če meni, da njegov izpitni izdelek ni bil pravilno točkovan oziroma ocena ni bila izračunana.

Odlčitve, ki jih v zvezi s pritožbami in ugovori zoper oceno sprejme šolska maturitetna komisija za poklicno maturo, so dokončne.

PRIZNAVANJE IZPITOV

Kandidatu, ki si je pridobil srednjo strokovno izobrazbo (je opravljal splošno maturo ali poklicno maturo v drugem izobraževalnem programu), se priznajo splošnoizobraževalni predmeti poklicne mature (slovenščina, angleščina ali nemščina ali matematika).

PREDMATURITETNI PREIZKUS

Predmaturitetni preizkus **je obvezen** za vse dijake zaključnega letnika.

Predmaturitetni preizkus se vsako leto opravlja v začetku meseca marca, in sicer letošnje šolsko leto v četrtek, **7. marca 2024, ob 14.00.**

Letošnji predmaturitetni preizkus je iz **SLOVENŠČINE.**

Predmaturitetni preizkus poteka po izpitnem redu, kot velja pri izvedbi poklicne mature. Učitelj seznanja dijake z doseženim številom točk pri predmaturitetnem preizkusu. Dosežene točke se ne upoštevajo pri ocenjevanju v letniku.

ŠOLSKA MATURITETNA KOMISIJA SREDNJE ŠOLE ZA GOSTINSTVO IN TURIZEM V LJUBLJANI

PRESEDNICA ŠMK: MARJETA SMOLE, RAVNATELJICA

NAMESTNIK PREDSEDNICE ŠMK: ALEŠ BENKO, POMOČNIK RAVNATELJICE

TAJNIK ŠMK: MOJCA JERALA, PROF.

ČLAN ŠMK: NINA GABROVŠEK, PROF.

ČLAN ŠMK: MARJETA VREČEK, PROF.